

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Karácsony.

A mai korban, midőn a minden áron meggazdagodni törekvés és telhetetlen élvezetek csábképei után rohan örületes vaksággal a tömeg, vadászva magán hasznokat és gyűlölve mindent, ami lelket táplál s a szívet a földi rögtől az ég felé emelni tanítja; midőn a legmagasztosabb eszmék, a legszentebb érzelmek bamba közönnnyel, vagy vérfagyaló gunynyal lenézetnek: ily korban nagyon szükségesek az olyan mozgalmak és jelenetek az ember életében, melyek költészettel vonják körül a lelket, melyek megrezgetik a legkonokabb ateistának is szívet, melyek ég felé tekinteni tanítanak s visszavezetik a mindennapi élet sivárságai közt bolyongó lelket a valláshoz, Jézushoz, vagyis oda, hol a közönséges élet unalmi ellen gyógyszerrel találunk, hol a lélek megmenekszik a létért folytatott küzdelmek kétségbeeséjén sulyos terheitől, hol egész lényünk az isteni eszméktől ittasan, a végtelenség érzetével telik el s a sziv elnyomott szükségai és ösztönei kielégítést találnak.

Ily magasztos jelenetek közé tartozik a kereszténység szívet-lelket szent rezgésbe hozó ünnepe: *karácsony napja, Jézusnak, a léleknyugalom valódi teremtményének, az élet legfőbb vigasztalójának születési ünnepe!*

Az emberiség a végromlás felé halad; az egyén rabszolgaságban görnyesztve, vigaszt és menekvést csak a kétségbeesésben keresve, az életet meg-

unva, lassankint közeledik az állatvilág lényeihez; a nőnem letiporva, a család az erkölcsi elvetemültség iszonyu bélyegét hordja magán; a természet és szemérem érzéke kihálva, a vérrel áztatott trónon a gyilkos és rombolás eszközeiben már elfásult, megcsömörlött állati szörnyek ülnek; a városok, helységek halmjai, utcái párolognak a népirtó csaták és mérszárlások gomolygó vérgőzétől. Egy lépés még s az emberiség a bukás örvényébe süllyed s fölötte a sátán huszogatja győzelmi kacaját. De az ég kegyre derült és megszületett a világ epedve várt Messiása, a nazaréti Jézus, kinek tanai ragyogó polgárosodásra ébresztik a reményvesztett világot.

Szeressétek egymást, hiszen *egy* atyának vagytok gyermekei; Jézusnak e tana villám vala az éjszakában. A villám csakhamar fényes nappá változott, ragyogása kelettől nyugatig betöltte a földtekét, a nemzetek megérték a nazarethi szegény hatalmas szavát s az emberiség történetének folyamata új mederbe lépett. Tanaival, a szeretet szavával Jézus nem egyedül azoké lőn, kik keresztényeknek vallják magukat, Jézus mindenkinek büszkesége, kinek emberi szíve van.

A keresztény egyház, midőn az emberiség ez ujjászületését ünnepli, a szeretet *karácsonyját* állítja s midőn a család tagjai a hitet, szeretetet, reményt hintő karácsonyfa árnyában összejönnek, hassa át lelkeiket Jézus magasztos tanának, eszméinek vallásos érzelme. Emel-

jék fel lelkeiket hozzá, a szeretet, a béke Istenéhez!

Az örök szeretet ez ünnepén gondoljunk szegény hazánkra is! A nemzetnek is *egy* családot kell alkotnia, melynek tagjait a szeretet, béke, egyetértés szent érzelme lengje át! Kérjük a szeretet Istenét, hogy adjon a nemzet fiainak gyűlölet, pártoskodás és széthuzás helyett *békét, egyetértést és összetartást.*

Szeressük egymást!

Hatalmas reformok az ujvidéki munkásbiztosító pénztárnál.

— Három cikk. —

II.

A rendcsinálás munkája után kerülhet csak sor alkotásra. Igaz, hogy itt is előtételel és egyéb személyes motívumokra visszavezethető akadályokkal kell majd megküzdeni, de ezekkel megbirkózni, — már könnyebb feladat lesz.

Az új rendszer egyik dicséretes és örvendetes cselekedete, hogy januártól kezdődőleg munkásegészségügyi előadásokat, nem különben pénztárszociálpolitikai felolvasásokat fog tartatni, amelyekkel a közegészségügynek lényeges szolgáltatást fog tenni.

De a legnagyobb és legmaradandóbb becsű alkotása az alig három havi új rendszernek a f. évi december hó 28-án tartandó munkásbiztosítópenztári

Tárca.

Hadihajók közelében.

(Ujvidéki emlékeim.) Irta: Ligety Kabos.

Egy év pergett le azóta, egy küzdelmekkel, sejtelmes vágyódásokkal teli év. Eltűnt a nagy végtelenbe és nincs senki emberfia, aki vissza tudná varázsolni csak egy percét is. Mint röpke álom ellebbent és a valóságnak csak álmatag töredékei, gyenge fényfoszlányai maradtak fenn. Tünde tündérkép volt nekem az 1912-ös év és annak is utolsó hónapja és benne a legutolsó hét: az édes karácsonyi hét.

És most, amikor leülök emlékezni, az átéltek sok szép ujvidéki látvány igézete szabadjára ereszti fantáziámat és elgondolom, mily furcsa is az emberi élet, elmegy valahová, hogy lássa a valóságot és utána emlékezzen, . . . mindig csak emlékezzen. Hát mikor lesz már a tiszta való valóság, a nem eltűnő, amely nem hordja magában a „praeteritum“-ot, a multat, hanem eleme, lényege a megmaradás, a folytonos jelen, az ugyanazonosság? Felele-

tet erre nehezen lehet most kapni. Adós maradványok egygyel én is. Tudnék dobálózni frázisokkal, banális mende-mondákkal, de legjobbnak tartom: „hallgatni arany“.

Épen úgy vagyok most, mint azzal a nótával, melyet egy nap hangos jókedvű társaságtól hallottam, mikor kólót táncoltak: előttem a tánc minden mozdulatával, ütemével, a cifra ruhás szláv legények és leányok, de a dalból csak ennyi maradt:

„Ja poznajem kad se dika srdi . . .“

Csak a megkapó és nagyarányú vonalak, színek reprodukcióját adom. Még Ujvidéket sem lehet ám 10 nap alatt megnézni. Külön lapra tartozik már most a „megszeretni“ kérdése. Eltérő az emberek véleménye, izlése. Én az érem másik oldalát is megtekinttem és annak igézete azt sugalta, van valami szép ebben a városban, van valami felemelő, valami jelentős jövővel kecsegtető, mert hiszen ki merné tagadni, hogy már eddig is a Délvidék Szerbia felé vivő országútjának leghiresebb állomása, emporiuma. Becézni kell a várost nekünk, mert ha nem kedveskedünk neki, majd

kedveskedik más és kiröplül kezeink közül a szép madár s a szomszédnak fog élvezetet nyújtani díszével, csodásan hangzó füttyével.

Ujvidéken valahol a Petőfi-utcában vendégszeretetről előnyösen ismert kedves család körében töltöttem azon napokat, melyekről emlékezni kívánok. Külön hálálkodással és köszönettel tartozom e családnak, mert hiszen egy olyan időszakban volt szerencsém bepillantást nyerni az ujvidéki életbe, amikor odalent a Balkánon dörögtek az ágyuk és süvítették a gyilkos puskagolyók; láthattam a monarchia készülődését bármikor kitörő háborus bonyodalomra. Nem kell sok szót pazarolnom arra, hogy mi érdekelt különösen engem, ki akkor önkéntesi évetem szolgáltam és a tartalékos tisztképző iskola növendékévé fogadott a vizsgáló bizottság . . . és még valami érdekelt . . . ezzel adós maradványok . . .

Keresztül robovva pár állomáson, mikor Eszéket elhagytam, megérkeztem végre Indiába d. e. 10 órakor. Dühös boszankodásomnak adtam többször kifejezést, hogy mindenhol rengeteg késéssel érkezünk és megyünk.

Elsőrangú kerékpárak.

közgyűlésen tárgyalandó új színház építésének halasztást nem tűrő ügye.

Közismert tény, hogy a kerületi munkásbiztosítópénztár helyiségei rendeltetésüknek már rég nem felelnek meg, amit az a körülmény is igazol, hogy a régi rendszer ennek halaszthatlan szükségét belátva, határozatot hozott aziránt, hogy a mai épület udvarára új, tágasabb orvosi rendelőintézet építtessék, mely azonban az Országos Pénztár hozzájárulását már azért sem nyerte meg, mert az olyan toldozás-foltozás volna, mely a modern pénztári politikának, de a céljainak sem volna megfelelő.

A pénztár mai helyiségei változatlanul megmaradnának, hol pedig a tisztviselők elhelyezésére sincs elegendő helyiség, nemkülömben a pénztárt naponta tömegesen felkereső felek befogadására, kik hideg folyosón állva, kénytelenek gyakran ügyük huzamosabb ideig tartó elintézését bevárni.

Lényegesen jön figyelembe az építkezés szükségességének az a körülmény, hogy a helyiségek egészségtelenek, nedvesek, dohosak és már több tisztviselő tüdőbeteg lett. Egészségügyi intézménynek erre különösen kell ügyelnie, hogy ettől tisztviselőit megóvja.

Az új rendszer egyik legelső intézkedése az volt, hogy a mindenképpen tarthatatlan állapotú orvosi rendelőt megfelelőbb, tágasabb, világosabb, bár ideiglenes helyiségbe helyezze át és e célból kibérelte az Alkotmány-utcai Lehrer-féle házat, hol most külön férfi és női rendelő, külön férfi és női váróhelyiség, főorvosi szoba, stb., mellékhelyiségek állanak a pénztár és beteg tagjai rendelkezésére.

Ez azonban csak ideiglenes megoldás lehet, mert a vezetőségnek csak az lehet az intenciója, hogy a pénztári helyiségben legyen egyúttal az orvosi rendelő is, mert e kettő közt szoros kapocs áll fenn és az adminisztráció, ellenőrzés megkivánja az együttes elhelyezést.

Mindezeknél fogva, de tekintettel arra, hogy az új vezetőségnek sikerült az Országos Pénztár vezetőségét ezen

építkezés sürgősségéről meggyőzni, másfelől sikerült az Országos Pénztár által még kedvezőbb gazdasági és pénzügyi viszonyok közt felvett 6 millió koronás 5³/₄%-os kölcsönből az építkezéshez szükséges tőkét hasonló kedvező feltételek mellett megszerezni, mi sem természetesebb, mint hogy gőzerővel lát hozzá, hogy ezen páratlanul kedvező alkalmat kihasználva, meg is valósítsa a szükséges új színházat.

A Magyar Királyi Állami Munkásbiztosítóhivatal által is jóváhagyott 12170/1911. sz. alatti orsz. Pénztár-i határozat szerint az 1907. évi XIX t.-c. 132. §-a értelmében joga van a pénztárnak, hogy saját tulajdonként is szerzhessen színházat, de csak akkor, ha a szükséges fedezettel rendelkezik, de az Országos Pénztár kész az újvidéki kerületi pénztárnak a kedvező kölcsönből minden haszon nélkül, az újvidéki pénztár új színházát teljesen felépíttetni és oly módon átadni, hogy az építkezési kölcsön 50 évi 5³/₄%-os amortizációs kölcsön törlesztéssel lenne fedezve, mely 50 év eltelté után is a kerületi pénztár, akár csak a tulajdonosokat megillető örökös, ingyenes, elidegeníthetetlen lakhatási telekkönyvileg biztosít.

Vagyis az Országos Pénztár teljesen felépíti, készen átadja, az újvidéki törlesztési az olcsó kölcsönt és 50 év után örök időre ingyen lakik az épületben.

Ennél kedvezőbb feltételeket el sem lehet képzelni. Nincs gondja az újvidéki pénztárnak a tőke előteremtésével, nincs gondja az építkezéssel, noha a tervezésbe, építkezésbe kizárólag az újvidéki pénztárt illeti a beeszlás és intézkedés joga.

Minthogy az újvidéki Pénztár az építkezés elkerülhetetlen szükségességét kétségtelenül igazolta, az Országos Pénztár az építkezéshez elvi hozzájárulását megadta és kilitásba helyezte, hogy Újvidéket előnyben részesítve, a színház építését még az 1914. év tavaszán megkezdheti.

Az összes építkezési költségeket az O. P. viseli és így természetesen megkivánja, hogy az Újvidéki Kerületi Munkásbiztosító pénztár tulajdonát képező házat, a telekkel együtt, a hova az új épület kerülni fog, az Országos Pénztár

hogott Újvidékre. Nedves, süppedékes talajú földeken szalad itt a vaspálya, hol kisebb-nagyobb táblákban a víz sem hiányzik. Mondják, hogy Újvidék alsó része valamikor víz volt. Sok igaz lehet benne.

Nem volt egészen négy óra, mikor Újvidék állomásán álltam. Nagy csarnokának magas ívezetű ablakai vannak s az egész úgy tűnik fel, mint egy rejtelmes moloch: egyre nyeli nagy nyiláson szájával a jámbor utasokat.

Ahogy kiléptem az ajtón, a modern kultúra szele esapott meg. Ott állt előttem szép kiviteli, díszes villamos kocs. És itt Pécsre gondoltam, az én kedves hazámra, ahol még nincs villamos. (Most épen 2 hónapja, hogy Pécsen is szaladgálnak nagy büszkén a P.V.K.V. sárga kocsijai).

Az első pillanatra megláttam, hogy a város nyugati oldalán nagy kertészet létesült. Konyha veteményben annyira bővelkedik, hogy a nagyobb városokat korai zöldséggel látja el. De nemcsak helyben bonyolítja le forgalmát és adja el terményeit az itt élő szorgalmas kertészkedő nép, hanem kivitele még Bécs és Németország felé is jelentékeny.

(Vége köv.)

nevére irassa, melyért az O. P. a teljes leltári összeget megfizeti az újvidéki pénztárnak.

Az építkezési költségek biztosítására az újvidéki pénztár lekötöti évi járulékbévételeinek 10%-át, amelyből csak az az összeg nyer kielégítést, amely az amortizációhoz szükséges.

Ezzel szemben, amint fentebb már hangsúlyoztuk, a kerületi pénztár örökös kizárólagos lakhatási joga telekkönyvileg biztosított és az amortizációs kölcsön visszafizetése után a kerületi pénztár semmiféle címen házbért nem fizet és örökösen ingyen birtokolja az épület összes helyiségeit.

Az újvidéki pénztár ezzel egy régi, halasztást már nem tűrő anomálián segít, Újvidéken a középületek számát egy tetszetős palotával gazdagítja és modern, higiénikus hajlékot ad ennek a nemes egészségügyi hivatást betöltő intézménynek.

Az új rendszer ezen határozott, energikus, gyors és közérdekű ténye bizonyára csak meg fogja erősíteni azt a bizalmat, amelylyel az új rendszer lépten-nyomon találkozik és igazolni fogja, hogy az új rendszer nem dobált bombasztikus, választási célokat szolgáló frázisokkal, hanem a tettek mezején is alkotni kíván és alkotni tud.

Újvidék városa, melyet a kerületi pénztár építkezési hozzájárulás fejében igénybe kell hogy vegyen, bizonyára — a többi városok példáját követve, — nem fog elzárkózni attól, hogy ezen humánus intézményhez maga is hozzájáruljon és lehetővé fogja tenni, hogy Újvidék a városok fejlődési harcában e téren is méltó lépést tartson a kultúra és egészségügy vívmányaival.

A vasárnapi közgyűlés bizonyára egyhangú örömmel fogja a javaslatot határozaterőre emelni.

Szerb színészet — Újvidéken.

Folyó hó 19-én bemutatásra került: „A póstás fiu és huga”, — énekes színjáték 4 felvonásban, írta Buchbinder, zenéjét szerze Reimann. „Lencz Fülöp” — póstás fiu (Binicski) „Miczi” hugát (Matejitsné) egy szintársulatnál akarja felvételni. Báró Harpen (Gosits) intendans, éltesebb uriember, kedvesének akarja megnyerni Micit, azonban erélyes vetélytársa „Dr. Valden Henrik”, színházi kritikus (Vaszilyevits) beleszeret Miciba és folyton nyomában van báró Harpennek. Sok jávdás után végül Dr. Valden meg is esküszik Micivel. Közben Mici panaszkodik bátyjának (a póstás fiunak), hogy a bárótól nem tud szabadulni és attól fél, hogy anya is lehet, mire a póstásfiu rövidesen felel: „a gyerekek vissza kell menni, ahonnan jött”. Eddig és nem tovább! Kérdem most már a fordító ertől: Hát nem volt magának jobb izlése? Hát ilyen erkölcsstelen dolgokkal öli a jámbor közönséget? Sajnos, hogy az igazgatóság ilyen fércmunkát is elfogad! No de mit szóljunk a fordításról? Nincs benne egy tisztességes mondat. Biztos vagyok benne, hogy egy másodosztályu gimnazista ennyi hibát nem csinál. Ez jóformán merénylet a szép szerb nyelv ellen. Hiába játszott a cimszerepet Binicski — a zágrábi szintársulat illusztris tagja — mesteri művészettel. Hiába volt Matejitsné kitünő alakítása és játéka,

amelylyel osztatlan tetszésben részesült. Hiába volt Vaszylevits törekvése, hogy a darabot megmentse — bukottak tekinthető az.

E hó 20-án ismételt színré került „Luxenburghi gróf“ c. operette 3 felv. Itt is a lelépő Szavitsnét Hrvojevits k. a. helyettesítette „Angyela“ szerepében. Ezuttal konstatáljuk, hogy a toletben jobb izlése volt mint a „Drótostóiban“, ámbár az excentrikus uszálya miatt, megbotlott és majdnem végig bukott a színpadon. No de mintha örvedetes javulást láttunk volna ugy az énekben mint az alakításban! A címszerepet a hirneves Krancsevits igen kedvesen és rokonszenvesen játszotta. Silhanov k. a. „Zsilyeta“ szerepében, pompás, temperamentumos és művészi izlésű volt. Czvjjanovits „Briszár festő“ szerepét tökéletes művészettel játszotta, — behizelgő kellemes hangjával. Sztojkovits és Todoszitsné szerepüket ismert művészettel és jóízű komikummal játszották. A közönség ezuttal is tetszéssel fogadta a darabot és a szereplőket sokszor szólította a lámpák elé.

Dr.

H I R E K.

T. olvasóinknak, munkatársainknak és lapunk jóakoróinak boldog ünnepeket!

Szegény gyermekek felruházása. Kettős karácsonyi ünnepély folyt le e hó 21-én d. u. 3 órakor. A beltéri elemi iskola egyik tantermében az I. ujvidéki nőegylet 63 iskolás fiú látott el teljes ruházattal s ez alkalommal Dr. Ámon P. apátplebános mondott lendületteljes, hálára és szülői szeretetre buzdító beszédet, mire a gyermekek alkalomszerű énekeket adtak elő. A nőegylet ezenfelül karácsonyi ajándékképp 200 koronán felül osztott ki házi szegényei közt. — Kovács vigadótermében a gyermekbarátok egylete 60 fiút és 60 leányt öltöztetett fel teljesen (2100 k. értékben). Itt is Dr. Ámon Pál apát plebános, mint a nemescélú egylet védnöke intézett a gyermekekhez mélyen megkapó buzdító szavakat, míg Niedermayer Gyula elnök Kovács nagyszállodásnak mondott köszönetet, amiért a vigadótermet díjmentesen átengedte és a 120 gyermeket uszonnával vendégelte meg. A gyermekek éneke és, köszönete fejezte be a lélekelmő ünnepélyt, melyről a süteményekkel és egyéb karácsonyi ennivalóval megajándékozott gyermekek örömtől sugárzó arccal távoztak. Mindkét helyen nagy karácsonyfa volt felállítva s nagyszámu közönség jelent meg.

A „Magyar Kaszinó“ f. hó 26-án, karácsony másodnapján délután 3 órakor az 1914. évre előfizetett lapjait elárverezzi. A „Magyar Kaszinó“ közgyűlése 1914. év január 11-én lesz.

Eljegyzés. Dr. Nikolits Sándor ujvidéki ügyvéd jegyet váltott Vulkó Sándor mérnök kedves és nagyműveltségű leányával: Danicával.

A csizmadia mint kisértet és a Náni című népszínművet mutatja be karácsony első napján délután 4 órakor és karácsony másodnapján este 8 órakor a Dungserszky-féle színházban az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskór“. Jegyek mindkét előadásra a színházi pénztárnál d. e. 9—12-ig és délután 2-től válthatók. A jegyek jórésze már elővételben elkelt. A Náni előadása után az Erzsébet szálloda dísztermében tánc lesz, melyre a koronás és azonfelül színházi jegyek érvényesek, külön

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzőszervi hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sainyo-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

belépti díj nincs. Az előadáson kitűnő cigány zenekar működik közre. Mindkét előadás a teljes siker reményével kecsegtet, miután Ujvidék legjobb műkedvelői működnek közre az igen hatásos népszínművekben.

Körvadászat. Az ujvidéki vadásztársaság e hó 21-én a vaskapu melletti nagybarán s a korábbi vár. erdő területén körvadászatot rendezett Balla Tibor és Polit Iván intézése mellett, amely igen szép eredménnyel járt. Ugyanis a körülbelül 32 főnyi társaság 279 nyulat, több foglyot és fácánt ejtett zsákmánnyul. A vadászat befejeztével a társaság Geiger József vendéglőjében gyűlt össze, hol kedélyes és vig hangulatu társas vacsorával fejezték be a nap társadalmait.

Szilveszter-estély. A polg. lövészegyesület e hó 31-én saját helyiségeiben — komikus előadásokkal, hangversenyyel és táncal kapcsolatos — Szilveszter-estélyt rendez, Személyjegy ára 1 k. 40 f.

A Frohsinn német dalegylet karácsony másod ünnepén, e hó 26-án a Kovács-szálló nagy vigadótermében hangversenyyel egybekötött műkedvelői előadást rendez.

Az ujvidék-futak-palánkai h. é. vasut műszaki elö munkálatait az engedményes Magyar Bank és Kereskedelmi rt. megbízásából Biró József budapesti mérnök már teljesen elkészítette. A körülbelül 42 km. hosszú vasutvonal építését azonban valószínűleg csak a jövő év tavaszán kezdik meg.

Ügyvédjelöltek fölmondási ideje. Jelentős ítéletet hozott a miskolci járásbíró. Az Országos Ügyvédjelölt Szövetség által adott vélemény alapján úgy döntött, hogy a fontosabb teendőkkel megbízott ügyvédjelöltek a felmondás nélküli elbocsátás esetén három hónapra szóló fizetésre van igénye. A szervezeti novella által gazdasági létükben amúgy is erősen megtámadott ügyvédjelöltek körében az ítélet nagy megnyugvást keltett.

Uj rend a szegedi törvényszékben. A szegedi törvényszék ügyvitelében újévtől kezdve gyökeres változások lesznek. Ezek között leglényegesebb az, hogy az eddigi helyett 12 napos esküdtzéki ciklusok lesznek és hogy évente, nem mint eddig nyolcszor, hanem 16-szor fog összeülni az esküdtzék.

Borértékesítő szövetkezet Szabadkán. A kelebiai szőlősgazdák igen élénk mozgalmat indítottak az iránt, hogy Kelebián borértékesítő szövetkezetet létesítsenek, amelynek üdvös működése kiterjedne Szabadka egész határára, sőt még szélesebb területre is.

A zombori Rákóczi szoborbizottság e hó 17-én Vértesi Károly elnöklésével utolsó ülését tartotta, amelyen elnök jelentést tett a szoborbizottság munkálatainak véglegzéséről, a pénztárnok pedig bemutatta a zárszámadásokat. Végül a szoborbizottság, munkájának a sikeres végeztével, feloszlott.

Vasuti elö munkálati engedély. A kereskedelmi minister Redner Jenő mérnök, szabadkai lakosnak a máv. Szabadka állomásá-

ból kiágazólag Felsőkelebia, Tompa és Tinó-járás puszták érintésével a halas—bácsalmás—regőczi h. é. vasut Jánoshalma állomásáig, innen folytatólag Jánoshalma és Császártöltés határain át a tervezés alatt álló kiskőrös—bajai h. é. vasut Hajós állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

Elfogott házasságszedelő. A zombori rendőrség letartóztatta Krizsák Ferenc 26 éves kereskedősegédét, aki a fővárosban több nőtől házassági ígéret mellett nagyobb összegeket kicsalt és megszökött. A rendőrség a szedelő segédét az ügyészséghez kísértette.

Uj kereseti forrás a népnek. A földmivélsügyi miniszterium szalma-, gyékény- és kosárfonó tanfolyamot nyitott Zentán, dijtalan oktatás mellett. Ezen foglalkozások elsajátítása munkahiányos téli időben szép kereseti forrást biztosít a munkásnépnek.

Egyházmegyei hir. Plank Ferenc Bácsbokodról Nemesnádudvarra, Steécz János Regőcéről Vaskutra, Égi Lőrinc Nemesnádudvarról Regőcérre, Pokorny György Vaskutról Bácsbokodra kápláni minőségben áthelyezettek.

Szenttamás világitása. Szenttamás község előjárósága ajánlati felhívást bocsátott ki utcáinak villanyos fényvel leendő világitása iránt. A határidő 1914. január hó 14-e. A közvilágitásra 350 drb. 0 gyertyafényű izzólámpát állítanak fel és 4 ivlámpát.

Egy főmérnök tragédiája. Mint Zomborból jelentik, minap reggel Bozdán Illés László 37 éves főmérnököt az erdőben halva találták. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a főmérnök tragikus halálát vadászás közben az etlévedt golyó idézte elő, mely szívet furta keresztül.

Tanitók Fürdője alakuló közgyűlése. Székelyudvarhelyen, ez évi december hó 27-én délután 3 órakor tartja a Tanitók fürdője Részvény-Társaság alakuló közgyűlését. Fáradhatatlan munkássággal, kitartó lelkesedéssel vitte ezen részvénytársasági szervezkedést Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi ig. tanító sikerrel oda, hogy most megteremthetik a hazai tanitók társadalmi gyógyfürdőjét, üdülő és nyaraló helyét a csinos kultúrváros: Székelyudvarhely határában levő és lombos erdők között fekvő kénes-sósvízű Szejke fürdő; gyermek nyaralótelepét pedig a fenyvesek közötti Homoród fürdő, Ezen áldásos intézmény támogatására, a 25 K. értékű részvények még mindig jegyezhetők szervezőnél. A nagy társadalomnak is hathatós érdeke lévén, tanitók fürdője tanulónyaralótelepe létesítése, a további legmelegebb pártolásra ajánljuk ezen értékes akciót.

Levágott beromfival nem szabad házalni. A hussal való házalást kifejezetten tilalmazta eddig is a miniszteri rendelet, mely azonban vágott csirkéről és szárnyasról nem beszélt. Egy konkrét eset kapcsán a földm. miniszter úgy döntött, hogy a baromfival való házalás ép úgy tilalmas, mint bármely más hussal való házalás.

Merénylet egy hid ellen. A szerb-országi Kumanovóban három bolgárt éppen abban a pillanatban tartóztattak le, midőn egy katonai hidat dinamittal fel akartak robbantani. A letartóztatott bolgároknál rendkívül kompromittáló iratokat találtak.

Sertésvész a megyében. A földm. miniszterium dec. 20-i kimutatása szerint B. Bodrog vármegyében volt sertésvész: Sztapár, Bajmok, Ujverbász, Sajkásszentiván, Bajsa, Bácskossuthfalva, Csantavér, Kishegyes, Pácsér, Tisztaistvánfalva, Mohol, Ószivác, Zombor 1-1, Bácsfeketehegy, Szeghegy, Dunabökény, Ókér, Nádálja, Zsabya 2-2, Csurog, Szabadka 3-3, Csonoplya 5, Szépliget 10, Bulkeszi 21 ud.

Lapunk legközelebbi s ez évben utolsó száma a kettős ünnepre való tekintetből vasárnap helyett szerdán, dec. 31-én jelenik meg.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**

Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

1572. szám. 1913. végén.

Árverési hirdetés.

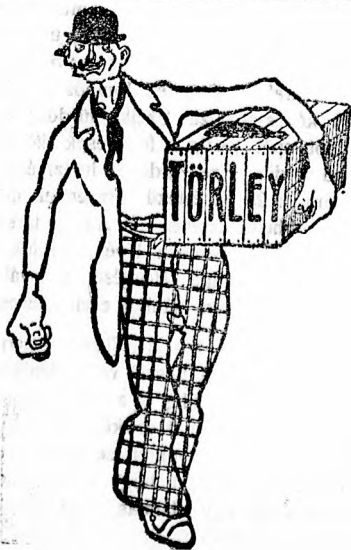
Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1912. évi 15264/polg. számú végzése következtében Dr. Veres Imre ügyvéd által képviselt Bácsmezei cukorgyár részv. társaság Zombori cég javára 826 k. 67 f. s jár. erejéig 1913. évi november hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1650 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m. 1 ló, kocsis, 2 ökör és csöves kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az obecsei kir. járásbíró 1913-ik évi V. 874/1. számú végzése folytán 826 kor. 67 f. tőkekövetelés, ennek 1912. évi március hó 11-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 125 kor. 5 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig, Bácsföldváron Dorics Toma lakásán leendő megtartására 1914. évi január hó 2-ik napjának délelőtti 1/2 11 órája és ugyanazon nap délutáni 2. órája Dorics Toma bácsföldvári lakásán határidőül kitüze ik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Óbecsén 1913. évi dec. hó 16. napján.

Albrecht Árpád.
kir. bír. végrehajtó.

Az Ön szállítójának

**LEHET
ÉRDEKE
mást adni,**

Önnek azonban

**NEM LEHET
ÉRDEKE**

mást elfogadni,

mint ezen védjegyű

valódi

PALMA

**kaucsuk
sarkot,**

mely kipróbált,

első minőségű

világhírű gyártmány.

Ujvidéki Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

Meghívó

Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár 1913. évi december hó 28-án d. e. 11 órakor a polgári fiúiskola tornatermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. A megnyitás kapcsán a közgyűlés szabályszerű egybehívásának igazolása, határozatképesség megállapítása, jegyzőkönyvének vezetése és hitelesítése iránti intézkedés.
2. Székház építés iránti határozathozatal.

Ujvidék, 1913. évi december hó 15-én.

Pospischill Ferenc sk. Mayer József sk.
igazgató. elnök.

A közgyűlésen csak kiküldöttek vehetnek részt, akik részvételre való jogosultságukat a részükre megküldött igazolvány felmutatásával tanúsítani kötelesek.

Kitünő karban levő
elegáns

uri szobaberendezés

divatos szövet clubgarnitúrából állva,
jutányosan eladó. — Bővebbet ELITE
kávéházban.

Legrégibb, legelőkelőbb márka

Gróf KEGLEVICH ISTVÁN utd.

COGNAC

BUDAFOK.

Számos bel- és külföldi kiállításon kizárólagosan

DISZOKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

**RICHTER-HEGHORGONY
ÉPÍTŐKÖZVEKRENY**

Rendkívüli szórakoztató játék gyermekek és felnőttek részére

Elragadó ujdonság.

Falusi házak és nyaralók fölépítésére szolgáló

Horgony-építőszekrények

Kapható az ország összes játéküzleteiben.

Ingyen és bérmentve küldjük be 1550. számú színes ábrákat is tartalmazó jubileumi árjegyzékünket, ha a jegyzék számát közli velünk.

Richter F. Ad. és Tsai, Wien, XIII.
valamint nagybani család:

Atheneum R. Z. Eisler osztálya
Budapest, VIII. Miksa-utca 8.

Wotan Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótzálas lámpa.
Huzott drótzállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Dr. Deák Imre fogorvos műtermének 10 éven át való vezetésétől visszalépven,

Kossuth Lajos-u. 28. sz. a.
nyitottam meg önálló műtermemet.

Mint eddig, ezentul is, a fogászat terén szerzett elméleti és gyakorlati tudásom, lelkiismeretes munkával törekszem a t. közönség további bizalmát biztosítani.

Tisztelettel **Blaschko Ede.**

Törv. védve

Utánzatoktól óvakodjunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT
ellen nincs jobb, mint a valódi
„MENTHOMOL-CUKORKÁK”.

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik.
A köhögési ingert, valamint a hanaszálak kifáradását megakadályozzák, miért is én-kesek, színészek, papok, szónokok állandóan használják.
Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányszag eltávolítására. * Ára: 1 doboz 40 fillér
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.
Vásárlásnál vigyázzunk a „MENTHOMOL” névre, melynek minden dobozán a fent látható 4 gnóm alaknak rajta kell lennie!

Gyár: **EGGER A. FIA.** cs. és kir. udv. szállító, BECS.

Egészségéről van szó!

Igyék naponta 1-2 palack

Szt. István dupla malátasört.

A söriparban korszakot alkotó a Kőbányai Polgári Serfözde ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van, idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; állandó lábadozó betegeknek és szoptatónőknek is. Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély. Bécs város kényes ízlésű közönsége évenként két millió palacknál többet fogyaszt ezen magyar sörből.

Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben és jobb kávéházban.

Főraktár: **Freud I. Fiai,** Ujvidéken.

Telefon szám: 70.

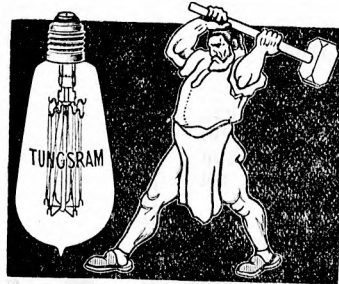
Dosztaj-utca 7.

::: Ne fogadjon el más lámpát, mint :::

„TUNGSRAM”

főlírásu valódi drótlámpát

Hazai gyártmány!

Hazai gyártmány!

Óvakodjunk utánzatoktól!

„Club” cigaretta papir

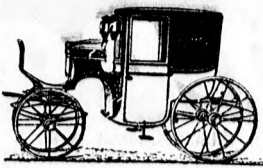
valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van.
Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

: Óvakodjunk az utánzatoktól, :

mert ezek minősége csekély értékű.

Telefon 134.

Artyégek
ingyen és
bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár.

Reich Mátyás és Lebherz Károly
UJVIDÉK, (Limán)

Luxus-hintók, üzleti és gazdasági
kocsik, mentő- és halottas kocsik,
omnibuszok és luxus-szánkók, a
legegyszerűbbtől a legfinomabb ki-
vételig, állandóan készletben. ::

Porosz szén és porosz coax

elsőrendű minőség, ver-
senyképes árban kapható:

BAUER GYULA cégnél

Ujvidék, Uspenszka-utca 5. szám alatt.

Minden mennyiség
házhoz szállítatik.

TELEFON 147.

TELEFON 147.

MOMIROVITS P.

férfi, női és gyermekruha üzlete

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 27.
(Stefanovits L. fia) házában.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy újonnan
átalakított s megnagyobbított üzletemben,
állandóan nagy készletet tartok a legújabb
divatú, elegáns s finom kivitelű férfi, női
s gyermekruhákban.

Különösen felhívom szives figyelmét női
kosztümök, pongyolák, blousok s aljakra
továbbá igen jutányos árdíjra s minden
tekintetben legfigyelmesebb s szolid ki-
szolgálásomra.

Mindenemű tévedés kikerülése végett, kérem
igen tisztelt vevőimet, hogy címre ügyelni
sziveskedjenek, mert nem a régi helyiségben
vagyok, hanem üzletem Kossuth Lajos-utca
27. szám alatt Stefanovits L. fia házában
létezik.

40 koronáért 10
drb. legújabb
dupla lemez-
zel kitérő

Beszélő gépet

küld

Truppel Béla

hangszertelepe

Ujvidék,
Duna-utca 17.

Telefon: 370.

Eladó.

Egy 8 lóerejű benzin-motor

mely alig fél évi használat után egészen új
állapotban van és legújabb szerkezetű, villamos
üzemre való áttérés miatt, szabad kézből,
olcsón eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt **LINARICS VILMOS**
építési vállalkozó, Petőfi-utca 29. szám.

2 szobás

udvari lakás azonnal kiadó.

Bővebbet Magyar-utca 50. sz.

Nagy raktár perzsa és smyrna szőnyegekben.

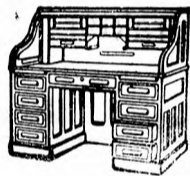
Pontos kiszolgálás!

Szolid árak!

GROSZ és KRAUSZ

BUTOR- és SZŐNYEGNAGYÁRÚHÁZA

UJVIDÉK.

Állandó nagy raktár:

Mennyasszonyi kelengyékben,
függönyökben,
ágyterítőkben,
szőnyegekben stb. stb.

TELEFON 24.

TELEFON 24.

Gyermekkeszi különlegességek:

Elsőrangú kerékpárok.

Kitünő jégszekrények.

A Neuschlosz-féle Nasici Tanningyár és Gőzfűrész R.-T.

ajánlja

Susine - Gjurgenováci

parkettgyárában kizárólag kitünő minőségű szla-
vóniai tölgyfából készült

PARKETTÁIT

a legalacsonyabb napi árakon. — Közelebbi
felvilágosítással szolgál a központi iroda

BUDAPEST, VI., Andrassy-út 19. szám.

GRAND HOTEL ESPLANADE = NAGY = SZÁLLODA

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkel szemben.

250 szobával.

Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz,
villanyvilágítás. Lifttek, külön olvasó-, társalgó-, író-szobák stb.

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt
— pölgári árak. — Uri és női fodrász a házban. —

BUDAPEST,
III. ZSIGMOND-U. 38-40.

Telefon 130-35.
6 peronyire a nyugati és déli
vasút pályaudvaroktól.

6 emeletes szálloda

Elsőrangú étterem és kávéház.

Pallai Miksa, igazgató
tulajdonos.

Nyomatott a „Gutenberg“ villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.